

Actualisatie aanpak voor afhandeling fysieke schade

Jan-Kees de Pagter,
Bestuurslid Instituut Mijnbouwschade Groningen
Hans Houdijk,
Directeur Instituut Mijnbouwschade Groningen

22 juni 2021

Instituut
Mijnbouwschade
Groningen

Belangrijkste Besluiten

- Iedereen die **voor het eerst schade meldt** op een adres, krijgt de **keuze** voor een **vaste vergoeding van €5.000,-**. Bedoeld voor eenvoudige en relatief kleine schade.
- Er komen **circa 200.000 adressen** voor in aanmerking. Een waarschijnlijk grote groep aanvragers wordt hiermee op zeer korte termijn **snel en eenvoudig** geholpen.
- Bijkomend effect is ook dat het IMG meer en meer aandacht kan geven aan de schadeafhandeling van **complexe dossiers** in het gebied waar de bevingen het meeste effect hebben gehad.
- Zo kan het IMG zich voorbereiden op een uitgebreidere aanpak van **duurzaam herstel en schrijnende situaties**.

Belangrijkste Besluiten

- Het **wettelijk bewijsvermoeden (omgekeerde bewijslast)** is en blijft een **cruciale pijler** onder de beoordeling van en besluitvorming over mijnbouwschades.
- De toepassing van het wettelijke bewijsvermoeden in de praktijk kan beter. Het beoordelingskader wordt daarom **geactualiseerd en verfijnd**.

Belangrijk knelpunt

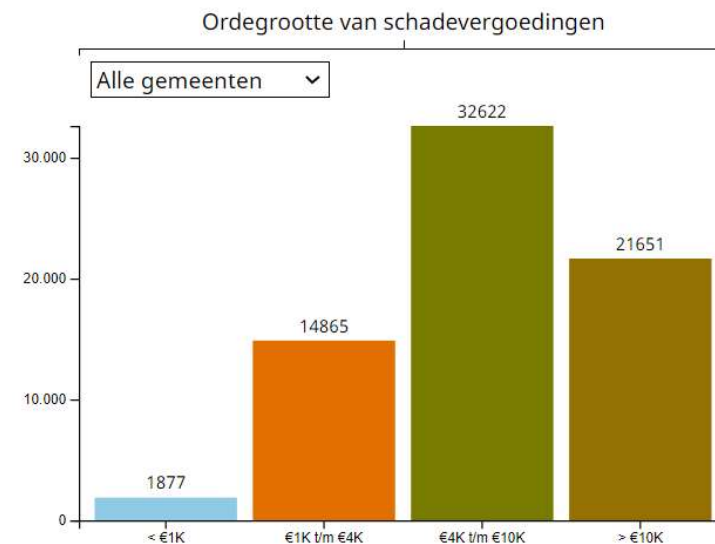
- Het IMG zoekt de grenzen op van zijn bevoegdheid ten gunste van de gedupeerden (denk aan toepassing bewijsvermoeden, keuzemogelijkheid voor een vaste vergoeding, de regeling voor waardedaling en smartengeld voor minderjarigen). Maar het IMG is gebonden aan het Burgerlijk Wetboek, terwijl de gedupeerden verwachten dat het IMG hun problemen oplost. **Dat wil het IMG ook, maar heeft dan wel ruimere bevoegdheden en financiële middelen nodig om duurzaam herstel, complexe dossiers, knelpunten en schrijnende gevallen voortvarend aan te kunnen pakken.**

Ontwikkeling door de tijd heen

- **Maart 2018** (toen nog TCMG) begonnen met hoge verwachten over en grote druk op voortgang schadeafhandeling
- **April 2018** werkwijze bekend, slechts 16 onafhankelijke deskundigen beschikbaar
- **Mei 2018** wekelijks circa 150 schademeldingen, 12.500 open meldingen van CVW gekregen, verwachte doorlooptijd afhandeling van een schademelding ruim een jaar
- **Januari 2019** paneladvies met handvatten toepassing wettelijk bewijsvermoeden: op meer dan 35 km van Huizinge (tot in Drenthe en Friesland) wordt schade vergoed
- **Medio 2019** Verder toegenomen vertrouwen, explosieve stijging schademeldingen en afhandelingen
- **September 2020** start Waardedalingsregeling, ook voor niet-verkochte woningen.
- **December 2020** Immateriële schade, ook vergoeding voor minderjarigen, start binnenkort.
- **December 2020** circa 550 deskundigen beschikbaar, IMG gegroeid naar 600 medewerkers.
- **Mei 2021** wekelijks structureel circa 1.000 schademeldingen, verwachte doorlooptijd afhandeling van reguliere schademeldingen maximaal een half jaar.

Enkele cijfers ter illustratie

- In drie jaar tijd ruim 85.000 keer fysieke schade afgehandeld en ruim 88.000 keer waardedaling.
- Ruim een miljoen schades vastgelegd.
- In totaal op ruim 75.000 adressen in Groningen, Drenthe en deels Friesland schademelding afgehandeld door IMG.
- Rapportcijfers 7,9 gemiddeld (7.7. fysieke schade, 8.0 waardedaling).
- Totale vergoeding toegekend: momenteel **€1036 miljoen** (fysieke schade € 640 miljoen en waardedaling €396 miljoen).
- Ordegrootte toegewezen vergoedingen fysieke schade:

Vraagstukken

1. Aantal schademeldingen enorm gegroeid, afhandeling ook
2. Soms grote verschillen tussen adviezen
3. Soms zijn er uitwassen omhoog en omlaag
4. Nieuwe inzichten door techniek en praktijk
5. Rompslomp voor iedereen, benodigde capaciteit wordt ook voor eenvoudige schade ingezet

Vraagstukken (cijfers)

Het kaartje toont:

- Het getal (bijv. 25.586 Groningen) is het totaal aantal meldingen in een gemeente.
- het percentage (bijv. 36,3% Groningen) toont hoeveel daarvan er in 2020 zijn binnengekomen in die gemeente.
- Rode cirkel effectgebied Huizinge, blauwe 'wolk' effectgebied diepe bodemdaling.

Conclusie:

- Vooral groei meldingen vanuit de randen van het effectgebied Huizinge.
- Verwachting is dat deze trend doorzet.

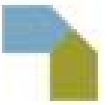
Vraagstukken (cijfers)

Het kaartje toont:

- De gemiddelde schadevergoeding per gemeente (van maart 2018 tot maart 2021).
- Soms gaat het om grote aantallen besluiten (Noordenveld/Veendam).
- Rode cirkel effectgebied Huizinge.
- Buiten rode cirkel maar binnen effectgebied diepe bodemdaling toch vergoedingen.
- Verder weg van de epicentra, de gemiddeld hoogste schadevergoedingen.

Conclusie:

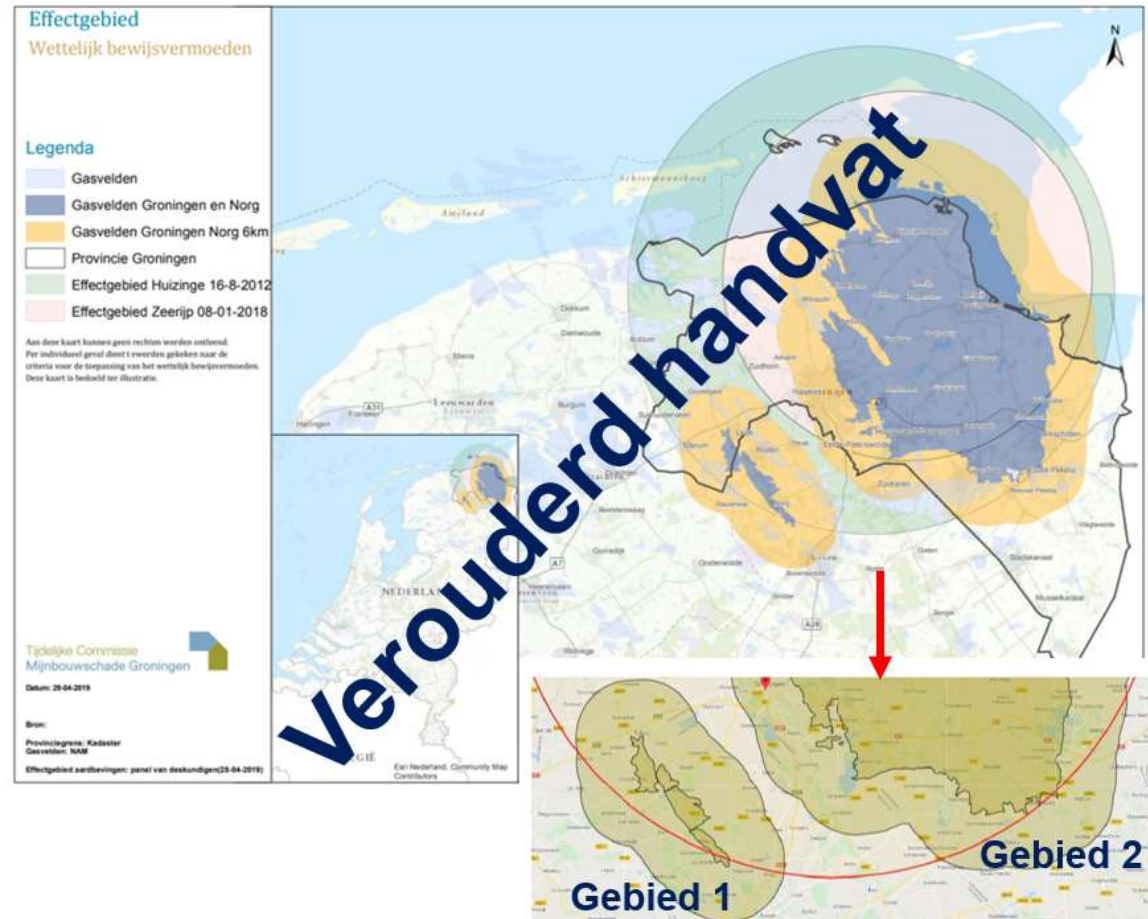
- Nieuwe inzichten die het IMG niet kan negeren.

Actualisatie: maatregelen (1)

Maatregel 1. Huidige effectgebied diepe bodemdaling (6km) niet meer van toepassing

- Onderzoek TNO en TU Delft is overtuigend: diepe bodemdaling leidt niet direct tot schade aan gebouwen.
- Gevolg: bewijsvermoeden in beginsel niet van toepassing in Gebied 1 en Gebied 2.
- Wel bij uitzondering gebieden waar **indirecte** schade niet wordt uitgesloten door Deltares en waar het bewijsvermoeden nog van toepassing is.
- Komende tijd moeten we per dossier gaan bepalen of sprake is van die omstandigheden.

Actualisatie: maatregelen (2)

Maatregel 2. Actualisatie beoordelingskader

- **Wettelijk bewijsvermoeden onverminderd van hetzelfde belang voor beoordeling.**
- **Nog altijd vereist weerlegging ('NEE') het aanwijzen en motiveren van uitsluitend ander(e) oorzaak/oorzaken.**
- Nadere uitwerking voorbeelden 'aard van de schade'. Voorbeeld: craquelé in betonvloeren.
- Trillingssnelheid mag slechts gebruikt worden voor het verkrijgen van zekerheid over de 'uitsluitend' andere oorzaak.
- Handvatten bij beoordelen 'zettingsschade' en 'mestkelders' worden gepreciseerd.
- Voor mestkelders sluiten we waar mogelijk aan bij pilot van agrarische sector. We gaan uit van bijv. 15 dossiers
- Belangrijke uitgangspunten zijn: effectgebied op basis 10 mm/s, vergoeding van schade door instroom, vergoeding van herstel is niet uitgesloten. In de praktijk aanpak 'finetunen'.
- Kortom: reeds bestaande handvatten worden uitgebreid en verfijnd.

Impact maatregelen 1 en 2

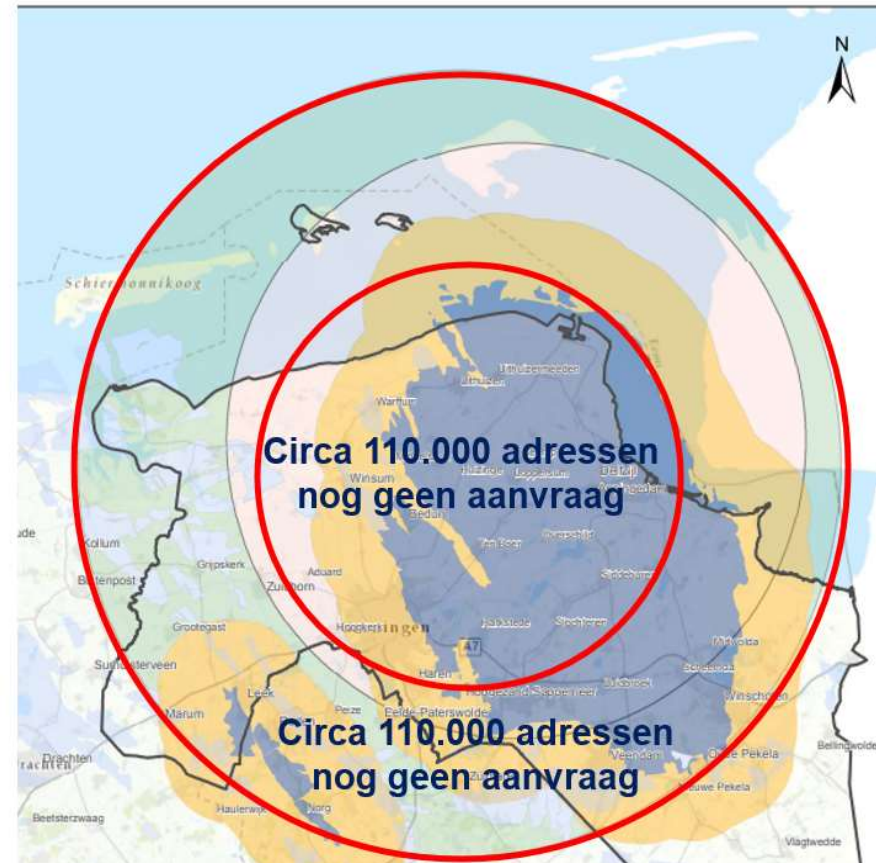
- Aanpak van mestkelders vanaf nu mogelijk, net zoals structurele en eenduidige aanpak zettingen (zijn technisch zeer complex).
- Minder uitwassen en meer uniformiteit van adviezen en besluiten in hele effectgebied, vooral bij 'verergering'.
- Deel van de mensen zal helaas worden teleurgesteld (vooral in gebied 1, gebied 2).
- In randen effectgebied gebied wel vergoeding, maar gemiddeld kleiner.
- Aanvullend hierop: calculatiemodel was gebaseerd op enkele schades per woning, blijken gemiddeld 20 per woning. Opstartkosten herstelklus moet realistischer en niet bij elke schade opnieuw.
- Druk op voortgang in overgangperiode tot juli. We moeten 550 deskundigen en IMG zelf bekendmaken met aanpassing en het vergt nog nader uitwerken van praktische handvatten.

Actualisatie: maatregelen (3)

Uitbreiding met keuze voor vaste vergoeding

- We gaan uit van vertrouwen. Burger: 'Ik heb mijnbouwschade'.
- We weten nu veel meer dan drie jaar geleden, ook over het feit dat overal schades worden opgenomen die naar hun aard mijnbouwschade kunnen zijn.
- Onderdeel van de aanpak wordt naast maatwerk daarom ook een vaste vergoeding van €5.000 voor 'eerste meldingen op een adres'.
- Circa 200.000 adressen komen in aanmerking (ook huidige openstaande 'eerste meldingen').
- Eenvoudig afhandelen wat eenvoudig kan. Voor een deel zullen we mogelijk een nulmeting laten doen.
- Zodoende meer tijd en aandacht voor complexe dossiers, duurzaam herstel en schrijnende situaties, met name in de hoog seismische gebieden.

Uitwerking in de praktijk op korte termijn

- We verwachten een flinke toename van aanvragen. Mensen die nieuwe aanvraag overwegen: interesse aangeven, krijgen een mail als alles is ingeregeld.
- Lopende aanvragen krijgen automatisch bericht om keuze te maken. Tot die tijd: geen besluiten over vergoeding minder dan €5.000.
- Na eerste berichtgeving al snel ruim 2.000 mensen die interesse in vaste vergoeding bevestigden. Voorbereiding uitvoering in volle gang, verwachte start over circa 2 maanden.

Uitwerking in de praktijk op korte termijn

Schademeldingen 'diepe bodemdaling'

- Openstaande schademeldingen in gebied 1 en 2: eerst bepalen of er sprake is van uitzondering en kans op indirecte schade.
- Gaat om circa 1.500 adressen op dit moment. Mensen krijgen hierover een brief. Gaat helaas tijd kosten, mogelijk enkele maanden.
- Bij afwijzing kunnen we een overlastvergoeding van €1.000 bieden (is maximale binnen onze bevoegdheid).

Schademeldingen 'eenduidigheid'

- Openstaande schademelding met advies dat sterk afwijkt van de buren (vergoeding vs. geen enkele vergoeding).
- Gaat om circa 2.000 adressen. Adviezen worden opnieuw bezien in het licht van actualisatie beoordelingskader. Zal ook tijd kosten.
- Kunnen straks kiezen voor vaste vergoeding €5.000, ongeacht inhoud adviesrapport.